

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK

JMÉNEM REPUBLIKY

Krajský soud v Brně rozhodl samosoudkyní JUDr. Kateřinou Mrázovou, Ph.D. v právní věci

žalobkyně: **M. V.**

proti

žalované: **Česká správa sociálního zabezpečení**
sídlem Křížová 25, 225 08 Praha

o žalobě proti rozhodnutí žalované ze dne 5. 9. 2019, č. j. X.,

takto:

- I. Žaloba **se zamítá.**
- II. Žalobkyně **nemá právo** na náhradu nákladů řízení.
- III. Žalované **se nepřiznává** náhrada nákladů řízení.

Odůvodnění

I. Vymezení věci

1. Žalobkyně brojila svou žalobou proti shora specifikovanému rozhodnutí žalované (dále též „napadené rozhodnutí“), jímž byly zamítnuty její námitky proti prvostupňovému rozhodnutí žalované ze dne 1. 8. 2017, č. j. X. (dále jen „prvostupňové rozhodnutí“), kterým byla zamítnuta žádost žalobkyně o invalidní důchod podle § 38 písm. a) zákona č.

155/1995 Sb., o důchodovém pojištění, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „ZDP“), a s přihlédnutím k čl. 40 a 45 nařízení Evropského parlamentu a Rady (ES) č. 883/2004 (dále jen „nařízení č. 883/2004“).

2. Ve věci se jedná již o druhé druhostupňové správní rozhodnutí žalované, které žalobkyně napadla správní žalobou u zdejšího soudu. Žádost žalobkyně o invalidní důchod byla vždy zamítnuta, protože žalobkyně nezískala potřebnou dobu pojištění, avšak posudkem Okresní správy sociálního zabezpečení Břeclav ze dne 3. 7. 2017 byla shledána invalidní pro invaliditu III. stupně od 12. 10. 2016. Na podkladě prvně podané žaloby Krajský soud v Brně vydal rozsudek dne 29. 10. 2018, č. j. 34 Ad 1/2018-60, kterým druhostupňové rozhodnutí ČSSZ ze dne 9. 10. 2017 zrušil a věc vrátil ČSSZ k dalšímu řízení. Soud v rozsudku správnímu orgánu vytkl, že přestože žalobkyně dokládala dobu pojištění potvrzením slovenského úřadu práce, nebylo zřejmé z napadeného rozhodnutí ani z potvrzení slovenského nositele pojištění na formuláři E 205 SK nebo z osobního listu důchodového pojištění, zda tyto doby uvedené v potvrzení úřadu práce byly hodnoceny pro potřebnou dobu pojištění. Za účelem zjištění této možné doby pojištění bylo českému nositeli pojištění uloženo, aby se obrátil na slovenského nositele pojištění za účelem objasnění, zda uvedené období vedení žalobkyně v evidenci uchazečů o zaměstnání u slovenského úřadu práce nelze hodnotit jako dobu pojištění či jako náhradní dobu pojištění. K jednoznačnému potvrzení dob pojištění získaných podle právních předpisů Slovenské republiky je příslušný pouze slovenský nositel pojištění. Pouze tak mohly být ověřeny žalobkyní tvrzené doby pojištění získané na území Slovenské republiky. Podle krajského soudu tedy nebyl dostatečně zjištěn skutkový stav věci tak, aby bylo možné posoudit splnění všech podmínek pro rozhodnutí o žádosti o invalidní důchod. Proti rozsudku krajského soudu podala ČSSZ kasační stížnost, kterou následně NSS zamítl rozsudkem ze dne 12. 3. 2019, č. j. 4 Ads 381/2018-26, jako nedůvodnou.
3. Na základě výše uvedeného ČSSZ provedla nové šetření a obrátila se na slovenského nositele pojištění, aby případné doby pojištění doplnil a potvrdil, popř. aby objasnil, proč období vedení žalobkyně v evidenci uchazečů o zaměstnání u slovenského úřadu práce nehodnotil jako náhradní dobu pojištění. Slovenský nositel pojištění reagoval dne 9. 8. 2019 podáním, v němž sdělil, že formulář E 205 SK posledně ze dne 20. 5. 2019 zůstává v platnosti, neboť dobu evidované nezaměstnanosti žalobkyně v období od 1. 1. 2001 do 16. 4. 2002 a od 14. 1. 2003 do 31. 12. 2003 nebylo možné hodnotit pro důchodové účely. Žalobkyně neměla v uvedeném období vyplacenou dávku v nezaměstnanosti. Rovněž období od 1. 1. 2004 do 18. 8. 2004 nebylo možné hodnotit pro důchodové účely, protože uvedené období nebylo obdobím důchodového pojištění podle § 30 zákona č. 461/2003 Z.z. o sociálním pojištění, ve znění pozdějších předpisů.
4. S ohledem na výše uvedené nebylo možné po dodatečném šetření u slovenského nositele pojištění zhodnotit dobu vedení žalobkyně jako uchazeče o zaměstnání na Úřadu práce, sociálních věcí a rodiny Senica v období od 1. 1. 2001 do 16. 4. 2002 a od 4. 1. 2003 do 18. 8. 2004, protože žalovaná potvrdila i podruhé prvostupňové rozhodnutí ČSSZ ze dne 1. 8. 2017 a námitky žalobkyně zamítla.

II. Shrnutí žalobní argumentace

5. Žalobkyně v podané žalobě rozporovala závěry napadeného správního rozhodnutí s tím, že jsou nepravdivé, když žalobkyně se po celou dobu snaží prokázat odpracovanou dobu a dobu evidence na úřadu práce na Slovensku. Dne 20. 11. 2017 vydal Úřad práce, sociálních věcí a rodiny Senica (dále též „úřad práce“) potvrzení, kde osvědčil, že ve své evidenci uchazečů o zaměstnání evidoval od 1. 12. 2001 do 16. 4. 2002 a od 4. 1. 2003 do 18. 8. 2004 žalobkyni jako uchazečku o zaměstnání. Z toho podle žalobkyně vyplývá, že pro účely pojištění splnila podmínku započitatelného období v uvedených letech, přitom však předmětná doba není uvedena v osobním listu pojištěnce. K existenci listiny E 205 SK se žalobkyně nemohla vyjádřit. Slovenská pojišťovna jí sdělila, že zatím ČSSZ nic neposílala. Závěry ČSSZ obsahují pro žalobkyni nevysvětlené údaje, a sice že některé započitatelné doby se nezapočítávají, avšak není uvedeno, o které doby se jedná a z jakého důvodu. S napadeným rozhodnutím žalobkyně proto nesouhlasila.
6. Z důvodu zhoršujícího se zdravotního stavu žalobkyně požádala soud o urychlené projednání věci.
7. S ohledem na výše uvedené žalobkyně soudu navrhla, aby napadené rozhodnutí žalované zrušil a věc jí vrátil k dalšímu řízení.

III. Vyjádření žalované k žalobě

8. V písemném vyjádření žalovaná mj. uvedla, že žalobkyně uplatnila žádost o invalidní důchod prostřednictvím slovenského nositele pojištění, která však byla rozhodnutím ČSSZ ze dne 1. 8. 2017 zamítnuta pro nesplnění podmínek uvedených v § 38 písm. a) ZDP a s přihlédnutím k čl. 46 odst. 3 nařízení č. 883/2004. Žalobkyně byla sice podle posudku OSSZ Břeclav ze dne 3. 7. 2017 shledána invalidní pro invaliditu III. stupně od 12. 10. 2016, avšak nezískala potřebnou dobu pojištění. Přílohou žádosti o přiznání invalidního důchodu od 12. 10. 2016 byl formulář E 205 SK ze dne 18. 3. 2017, lékařské zprávy, potvrzení o evidenci na úřadu práce a evidenční listy důchodového zabezpečení. Doba pojištění a náhradní dobu pojištění získanou na území Slovenska lze hodnotit pouze v rozsahu, který potvrdí slovenský nositel pojištění na příslušném formuláři. V rámci řízení o uplatněných námitkách byla provedena recenze původního posudku posudkového lékaře OSSZ Břeclav, přitom byly potvrzeny dosavadní závěry posudku. Na základě toho ČSSZ rozhodnutím ze dne 9. 10. 2017 potvrdila prvostupňové rozhodnutí ze dne 1. 8. 2017 a námitky žalobkyně zamítla. Proti uvedenému rozhodnutí žalobkyně podala u Krajského soudu v Brně správní žalobu, které tento soud vyhověl a rozsudkem ze dne 29. 10. 2018, č. j. 34 Ad 1/2018-60, napadené rozhodnutí žalované zrušil. Proti uvedenému rozsudku podala ČSSZ kasační stížnost, kterou však NSS zamítl jako nedůvodnou. Po vrácení věci provedla ČSSZ na základě výtky krajského soudu další šetření a obrátila se na slovenského nositele pojištění s tím, aby případné doby pojištění doplnil a potvrdil, popř. aby objasnil, proč období vedení žalobkyně v evidenci uchazečů o zaměstnání u slovenského úřadu práce nebylo hodnoceno jako náhradní doba pojištění. Slovenský nositel pojištění potvrdil na formuláři E 205 SK ze dne 20. 5. 2019, že původní závěry zůstávají v platnosti, neboť dobu evidované nezaměstnanosti žalobkyně v období od 1. 1. 2001 do 16. 4. 2002 a od 14. 1. 2003 do 31. 12. 2003 nebylo možné hodnotit pro důchodové účely, když žalobkyni nebyly v uvedeném období vypláceny dávky v nezaměstnanosti. Období od 1. 1. 2004 do 18. 8. 2004 nebylo možné také hodnotit pro

důchodové účely, jelikož nešlo o období důchodového pojištění podle § 30 zákona č. 461/2003 Z.z., o sociálním pojištění, ve znění pozdějších předpisů. Dodatečným šetřením u slovenského nositele pojištění tak bylo potvrzeno, že pro posouzení nároku na invalidní důchod nelze hodnotit dobu vedení žalobkyně v evidenci úřadu práce na Slovensku ve výše uvedených obdobích. V dalším žalovaná odkázala na obsah napadeného rozhodnutí a podklady obsažené ve správním spise.

9. S ohledem na výše uvedené žalovaná soudu navrhla, aby žalobu jako nedůvodnou zamítla.

IV. Posouzení věci krajským soudem

10. Soud v souladu s § 51 odst. 1 zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „s.ř.s.“), bez nařízení jednání, přezkoumal v mezích žalobních bodů napadené rozhodnutí žalované, jakož i předcházející prvostupňové správní rozhodnutí, včetně řízení předcházejícího jejich vydání, a shledal, vycházejí ze skutkového a právního stavu, který tu byl v době rozhodování žalované (§ 75 odst. 1 s.ř.s.), že **žaloba není důvodná**.
11. Právní úprava posuzování invalidity a podmínek nároku na invalidní důchod je obsažena v § 38 písm. a) ZDP, jenž stanoví, že pojištěnec má nárok na invalidní důchod, jestliže nedosáhl věku 65 let a stal se invalidním a získal potřebnou dobu pojištění, pokud nesplnil ke dni vzniku invalidity podmínky nároku na starobní důchod podle § 29 ZDP, popř. byli-li přiznán starobní důchod podle § 31 ZDP, pokud nedosáhl důchodového věku, nebo se stal invalidním následkem pracovního úrazu.
12. Podle § 39 odst. 1 ZDP je pojištěnec invalidní, jestliže z důvodu dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu nastal pokles jeho pracovní schopnosti nejméně o 35 %. Podle § 39 odst. 2 písm. c) ZDP platí, že pokud pracovní schopnost pojištěnce poklesla nejméně o 70 %, jedná se o invaliditu III. stupně.
13. Podle § 40 odst. 1 písm. f) ZDP činí potřebná doba pojištění pro nárok na invalidní důchod u pojištěnce ve věku nad 28 let 5 roků. Podle § 40 odst. 2 ZDP platí, že potřebná doba pojištění pro nárok na invalidní důchod se zjišťuje z období před vznikem invalidity, a jednalo-li o pojištěnce ve věku nad 28 let, z posledních 10 roků před vznikem invalidity. U pojištěnce staršího 38 let se podmínka potřebné doby pojištění pro nárok na invalidní důchod považuje za splněnou též, byla-li tato doba získána v období posledních 20 let před vznikem invalidity; potřebná doba pojištění činí přitom 10 roků. Podmínka potřebné doby pojištění pro nárok na invalidní důchod se považuje za splněnou též, byla-li tato doba získána v kterémkoliv období 10 roků dokončeném po vzniku invalidity.
14. Posudkem lékaře OSSZ Břeclav ze dne 3. 7. 2017 byla žalobkyně uznána invalidní pro invaliditu III. stupně podle § 39 odst. 2 písm. c) ZDP, neboť z důvodu dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu poklesla její pracovní schopnost o 75 %. Datum vzniku invalidity III. stupně bylo stanoveno na 12. 10. 2016. V recenzním stanovisku lékaře ČSSZ byl vysloven souhlas s výsledkem posouzení zdravotního stavu žalobkyně lékařem OSSZ Břeclav, jakož i s určeným datem vzniku invalidity žalobkyně.

15. V nyní posuzované věci žalobkyně nerozporovala výsledky posouzení jejího zdravotního stavu a s posudky, jimiž byla shledána invalidní pro invaliditu III. stupně od 12. 10. 2016, vyslovila souhlas, avšak rozporovala závěry o tom, že nezískala potřebnou dobu pojištění.
16. V této souvislosti soud poukazuje dále na to, že v uvedené věci již jedenkrát rozhodoval, a to rozsudkem ze dne 29. 10. 2018, č. j. 34 Ad 1/2018-60, kterým předchází rozhodnutí ČSSZ ze dne 9. 10. 2017 zrušil a věc vrátil žalované k dalšímu řízení. Tímto rozsudkem krajský soud vyhověl žalobě, v níž žalobkyně poukazovala na potvrzení slovenského úřadu práce o její evidenci u tohoto úřadu coby uchazečky o zaměstnání, avšak potvrzené doby nebyly nijak hodnoceny pro potřebnou dobu pojištění v rozhodném období slovenským nositelem pojištění ani ČSSZ. Krajský soud v předmětném rozsudku vyzval žalovanou, aby u slovenského nositele pojištění prověřila, proč období vedení žalobkyně v evidenci uchazečů o zaměstnání u slovenského úřadu práce nebylo hodnoceno jako náhradní doba pojištění, a aby slovenský nositel pojištění tyto případné doby pojištění buď doplnil, anebo potvrdil své dosavadní závěry. Nebylo totiž jisté, zda nedošlo k pouhému opomenutí těchto dob. Závěry krajského soudu následně potvrdil NSS, když kasační stížnost ČSSZ zamítl rozsudkem ze dne 12. 3. 2019, č. j. 4 Ads 381/2018-26.
17. Na základě právního názoru vysloveného Krajským soudem v Brně ve výše citovaném rozsudku se žalovaná dne 3. 6. 2019 obrátila na slovenského nositele pojištění s tím, aby případné doby pojištění žalobkyně doplnil a potvrdil, popř. aby objasnil, proč období vedení žalobkyně v evidenci uchazečů o zaměstnání u slovenského úřadu práce nehodnotil jako náhradní dobu pojištění. Slovenský nositel pojištění na výzvu reagoval tak, že závěry uvedené v původním formuláři E 205 SK ze dne 18. 3. 2017 zůstávají v platnosti, což potvrdil formulářem E 205 SK ze dne 20. 5. 2019, a to z toho důvodu, že dobu evidované nezaměstnanosti žalobkyně v období od 1. 1. 2001 do 16. 4. 2002 a od 14. 1. 2003 do 31. 12. 2003 nebylo možné hodnotit pro důchodové účely, neboť žalobkyni nebyly v uvedeném období vypláceny dávky v nezaměstnanosti. Stejně tak období od 1. 1. 2004 do 18. 8. 2004 nebylo možné hodnotit pro důchodové účely, jelikož nešlo o období důchodového pojištění podle § 30 zákona č. 461/2003 Z.z., o sociálním pojištění, ve znění pozdějších předpisů.
18. Dodatečným šetřením žalované u slovenského nositele pojištění tedy bylo potvrzeno, že pro posouzení nároku na invalidní důchod nebylo možné hodnotit dobu vedení žalobkyně v evidenci Úřadu práce, sociálních věcí a rodiny Senica v období od 1. 1. 2001 do 16. 4. 2002 a od 4. 1. 2003 do 18. 8. 2004. Obsah původně vydaného formuláře E 205 SK tak zůstal v platnosti.
19. Ke dni vzniku invalidity (12. 10. 2016) byla žalobkyně starší 28 let, pročez potřebná doba pojištění pro vznik nároku na plný invalidní důchod činí 5 let. Tato doba se zjišťuje za období posledních 10 let před vznikem invalidity, tj. od 12. 10. 2006 do 11. 10. 2016 (§ 40 odst. 2 věty první ZDP). Žalobkyně v uvedeném období získala dobu pojištění pouze 276 dnů.
20. U pojištěnce staršího 38 let se považuje podmínka potřebné doby pojištění za splněnou též, byla-li tato doba získána v období posledních 20 let před vznikem invalidity; potřebná doba pojištění činí přitom 10 roků (§ 40 odst. 2 věty druhé ZDP). Žalobkyně nesplnila

podmínku potřebné doby pojištění ani v tomto případě, neboť v rozhodném období od 12. 10. 1996 do 11. 10. 2016 získala dobu pojištění 4 roky a 189 dnů.

21. V uvedené věci je třeba poukázat také na to, že žalobkyně podala žádost o přiznání invalidního důchodu od 12. 10. 2016 prostřednictvím slovenského nositele pojištění. Doby pojištění, které žalobkyně rozporovala a požadovala započítat s odkazem na potvrzení slovenského úřadu práce (jenž potvrzoval vedení žalobkyně v evidenci uchazečů o zaměstnání v období od 14. 1. 2003 do 18. 8. 2004, od 1. 1. 2001 do 16. 4. 2002, 24. 2. 1999 do 31. 8. 2000, 13. 5. 1996 do 21. 8. 1998 a od 10. 4. 1991 do 2. 8. 1993), měly být získány na území Slovenska, pročez tyto bylo možné hodnotit pouze v rozsahu, jak je potvrdí slovenský nositel pojištění, a to na formuláři E 205 SK. Předmětné doby pojištění, popř. náhradní doby pojištění slovenský nositel pojištění opakovaně prověřil, avšak ve formuláři E 205 SK ze dne 18. 3. 2017, resp. 20. 5. 2019 žalobkyní namítané období nevyhodnotil dle návrhu žalobkyně, neboť uvedené doby nebylo možné hodnotit pro důchodové účely, protože v uvedeném období nebyly žalobkyni vypláceny dávky v nezaměstnanosti, resp. nešlo o období důchodového pojištění. Uvedené rovněž koresponduje s osobním listem důchodového pojištění žalobkyně, jenž je rovněž ve správním spise založen.
22. Rozporovanou dobu pojištění nemohla sama žalovaná hodnotit jako skutečně prokázanou dobu pojištění nebo náhradní dobu pojištění žalobkyně, neboť šlo o období, týkající se údajné evidence žalobkyně coby uchazeče o zaměstnání u slovenského úřadu práce. Takovou dobu pojištění či náhradní dobu pojištění získanou na území Slovenska lze hodnotit pouze v tom rozsahu, jak bude potvrzena slovenským nositelem pojištění na příslušném formuláři. Tvzení žalobkyně o nepravdivých informacích podávaných žalovanou, jak to bylo namítáno v žalobě, se tak nezakládá na pravdě. Samotné potvrzení slovenského úřadu práce s pouhým výčtem dob evidence žalobkyně nemá potřebnou vypovídací hodnotu z hlediska důchodového pojištění. Naopak doby pojištění a náhradní doby pojištění, které byly u žalobkyně uznány, vyplývají z formuláře E 205 SK ve spojení s osobním listem důchodového pojištění žalobkyně, jež jsou také obsahem správního spisu.
23. Dodatečným šetřením u slovenského nositele pojištění bylo potvrzeno, že pro posouzení nároku na invalidní důchod žalobkyně nebylo možné hodnotit dobu jejího vedení v evidenci Úřadu práce, sociálních věcí a rodiny Senica v období od 1. 1. 2001 do 16. 4. 2002 a od 4. 1. 2003 do 18. 8. 2004. Tuto situaci reflektoval i nově vydaný formulář E 205 SK ze dne 20. 5. 2019, jenž potvrdil dobu pojištění žalobkyně ve stejném rozsahu jako předchozí formulář E 205 SK ze dne 18. 3. 2017.
24. Žalobkyně tedy skutečně nezískala pro přiznání invalidního důchodu potřebnou dobu pojištění ve smyslu shora citovaných zákonných ustanovení. Doby pojištění a náhradní dobu pojištění získanou na území Slovenska bylo možné hodnotit pouze v rozsahu, který potvrdil slovenský nositel pojištění. Tento slovenský nositel pojištění v posuzované věci potvrdil na příslušném formuláři E 205 SK v rozhodném období pouze dobu pojištění a náhradní dobu pojištění tak, jak byla uvedena v osobním listu důchodového pojištění a jak byla rovněž hodnocena v řízení o žádosti žalobkyně o invalidní důchod. Posouzení věci proběhlo nejen dle § 38 písm. a) a § 40 odst. 1 písm. f), odst. 2 ZDP, ale s ohledem na cizinový slovenský prvek také s přihlédnutím k čl. 40, 45 a 46 odst. 3 nařízení č. 883/2004.

25. Námitky žalobkyně uplatněné v žalobě krajský soud neshledal důvodnými.

V. Závěr a náklady řízení

26. Soud tedy neshledal uplatněné žalobní body za důvodné a nad rámec těchto žalobních bodů nezjistil žádnou vadu, která by měla za následek nezákonnost žalobou napadeného rozhodnutí, k níž by musel přihlížet z úřední povinnosti. Soud proto žalobu zamítl jako nedůvodnou podle § 78 odst. 7 s.ř.s.
27. Výroky II. a III. o náhradě nákladů řízení jsou odůvodněny § 60 odst. 1 s.ř.s., podle něhož účastník, který měl ve věci plný úspěch, má právo na náhradu nákladů řízení před soudem, které důvodně vynaložil proti účastníkovi, který ve věci úspěch neměl. Žalobkyně nemá právo na náhradu nákladů řízení, neboť ve věci nebyla úspěšná (žaloba byla zamítnuta). Žalovaná sice byla v řízení úspěšná, avšak s ohledem na § 60 odst. 2 s.ř.s. nemá za žádných okolností právo na náhradu nákladů řízení ex lege, neboť jde o věc důchodového pojištění.

Poučení:

Proti tomuto rozsudku lze podat kasační stížnost ve lhůtě dvou týdnů ode dne jeho doručení. Kasační stížnost se podává ve dvojím vyhotovení u Nejvyššího správního soudu. V řízení o kasační stížnosti musí být stěžovatel zastoupen advokátem; to neplatí, má-li stěžovatel, jeho zaměstnanec nebo člen, který za něj jedná nebo jej zastupuje, vysokoškolské právnické vzdělání, které je podle zvláštních zákonů vyžadováno pro výkon advokacie.

Brno 29. června 2020

JUDr. Kateřina Mrázová, Ph.D., v. r.
samosoudkyně

Za správnost vyhotovení:
B. Z.